

Logika a logistika u Heideggera

Heidegger říká také ve své druhé přednášce o tom, „Co znamená myslet?“, že „Myšlení o myšlení se na Západě rozvinulo jako ‚logika‘“ a že „logika nashromáždila zvláštní vědomosti o zvláštním druhu myšlení.“ (A připomíná hned, že „velcí myslitelé, především Kant a po něm Hegel, rozpoznali neplodnost takové reflexe“, která „činí myšlení svým předmětem“ (str. 16). Tady je ovšem nejasné, co to právě na tomto místě pro Heideggera znamená „činit myšlení svým předmětem“: jde jenom o soustředěnost na něco, anebo o zpředměťování něčeho, co není vlastně (ontickým) předmětem? To, že Heidegger mluví o vědomostech „o zvláštním druhu myšlení“, by umožňovalo mít za to, že tímto „zvláštním druhem myšlení“ by bylo nebo mohlo být právě myšlení předmětné resp. zpředměťující. Vždyť hned po několika dalších slovech čteme, že takto byla ustavena „nejspeciálnější věda ze všech speciálních věd“, totiž „logistika“, a pak bez komentáře: že právě logistika se „dnes na mnoha místech“ považuje „za jedinou možnou podobu přísné filosofie“ (str. 16, 17). Když si připomeneme, že pro Aristotela byla „logika“ záležitostí pouhých nástrojů a prostředků myšlení (*organon*) a nikoli filosofickou disciplínou, pak je zřejmé, že ony Heideggerem zmiňované vědomosti „o zvláštním druhu myšlení“ mohly být pouze hrubým omylem považovány o reflexi myšlení v plném smyslu; a že jenom z naprostého nedostatku smyslu pro skutečné dějiny myšlení vůbec a filosofie zvláště mohly a mohou být považovány dokonce za „filosofickou logiku“, jak se to v posledních nejméně dvou desetiletích stalo v určitých (Heideggerem naznačených) kruzích nejen zvykem, ale téměř samozřejmostí. Logika aristotelská (školská) je něco naprosto odlišného od toho, čemu můžeme právě (a tedy nikoli bezdůvodně) říkat „logika filosofická“; filosofická logika znamená totiž filosofickou reflexi *logu* a myšlenkové práce s *logem*. A co to je logos, to se bytostně vymyká možnostem tradiční logiky, jakož i tím více logiky matematické (hrubě mylně a vůbec protismyslně někdy jmenované jako logika „filosofická“).

(Písek, 141012-3.)